

Két történelmi család név.

(A Fáy és Bezerédi család.)

Magyarország jobbágyságát a földmívelő magyar parasztot az 1848-iki törvényhozás tette szabaddá. Széchenyi István gróf, Fáy András és Bezerédi István sürgetéseire és kezdeményezésére.

Fáy András és Bezerédi István anynyira szívükön viselték azt az ügyet, hogy mikor Széchenyi István gróf a törvényjavaslaton dolgozott, be sem várták, hogy azt elkészítse és benyújtsa az országgyűlésnek, hanem már amint meghalották, hogy a legnagyobb magyar serényen dolgozik a törvényjavaslaton, összes uradalmakon felszabadították a jobbágyakat minden teher és szolgálmányok alól s kimondták, hogy ezentul egyenjogú magyar polgároknak tekintik őket önmagukkal, hogy a többi földesuraknak is példát adjanak arra, miszerint fogadják el a gróf Széchenyi István földmívelésügyi miniszter törvényjavaslatát a jobbágyok felszabadításával az örökváltságról.

Hát jól esik elmondanom ezt akkor, mikor a magyar népet annyi népboldogító boldogítja, hogy a Fáy és a Bezerédi családok nem csak nem haltak ki, hanem Csongrádmegye népének is alkalma lesz a történelmi családok két kitűnőségével megismerkedni.

Dr. Fáy Gyula földmívelésügyi miniszteri titkár az a derék férfiú, a ki a magyar törvényhozás legüdvösebb alkotását, az orsz. gazdasági munkás segélypénztár ügyeit vezeti s óhajtja a nép között terjeszteni, hogy mint híres nagybátyja Fáy András tette aki meghonosította a takarékpénztárakat hazánkban is, meghonosította az élet, baleset tüzbiztosítás, beteg segélyezés biztosítását népünk között, amelyeket úgyszólván bezsebelnek az 5 világrész szédelgői biztosítás címén. Dr. Fáy Gyula ur, Fáy Bélának, Fáy András édes testvérének unokája, a mult héten tömörkényen és Csanyteleken tartott népgyűlésen volt szíves megjelenni és mikor megtudták, hogy ő annak az áldott emlékü nagy hazafinak véréből való vér, aki egyik legnagyobb jótevője volt a magyar föld népének, tömegesen siettek ő hozzá, hogy meghalgassák, kérdésekkel ostromolták s alig akartak tőle elválni. A két községben oly nagy volt a lelkesedés a munkás segélypénztár iránt, sőt maguk a szocialisták is belátták, miszerint ez volna a kezdete a biztosítási ügyek államosításának, hogy a két községben több mint 1000—1000 tagja lesz év végéig az országos segítő pénztárnak. Mikor aztán Tömörkényről átjött Fáy miniszteri titkár ur Csanytelekre, a tömörkényiek közül sokan átjöttek, hogy még egyszer hallják meg az ő szavait, hiszen olynn ritkán fordulnak meg az alföldi nép előtt olyan emberek, akiket látva eszébe jut a népnek, hogy ezeknek az uraknak ősei valóban jóltevői voltak a népnek, tehát utódaik is a nép javán fáradozik évtizedek óta, hogy a selyemtenyésztéssel miként lehetne meg valósítani azt a szociálpolitikai reformot, melyet nagyatyja, gróf Széchenyi István és Fáy András a magyar nép feiadatául tűzött ki, mikor őket felszabadították a jobbágyság alól. A 48-as korszak egy része azt kívánta, hogy a jobbágyok fegyvert fognak, hálából ők pedig azt akarták, hogy a jobbágyok első feladata a polgárosodási művelődés, gazdagodás legyen, mint a japánok csinálták.

Bezerédyt, Fáy, Széchenyit, tulkiabálták a hazafisággal kérkedő népszónokok. Az eredmény mi lett? Most végre a magyar nép és belátja, hogy a jobbágyságból felszabadított szociálpolitikai eszmét kell követniök, ha élni akarnak.

Orvendetes hírül adjuk, hogy egyelőre dr. Fáy Gyula miniszteri titkár ur, az orsz. gazd. munkássegítő pénztár ügyviteli igazgatója Csongrádra érkezik és d. e. népgyűlést fog tartani a főtéren, hogy megismertesse ezt az intézményt a néppel.

Ritkán van alkalma a népnek igaz embert jóakarót és önzetlen barátját látni. Jöjjenek el és hallgassák meg a magyar nép egy rendkívül önzetlen jóakarójának szavait!
Dr. Hollósy István.

UJDONSÁGOK.

— Református istentisztelet tartatik ma délután fél 3 órakor a polgári leányiskola rajztermében.

— Gyáralapítás Csongrádon. Évek óta hangoztatjuk, hogy a függetlenséget más szociálpolitikai elvek mellett kell megvalósítanunk, mint a jelenlegi — amelylyel a buzatermő alföld ki van szolgáltatva a buzafogyasztó osztrák gyáriparosoknak. Legyen nekünk itthon fogyasztó közönségünk s aki akar magyar kalácsot enni, az sétáljon ide, költse el itt a pénzét, ne pedig a magyar gazda vigye ki a buzáját a sógornak s az árát is mindjárt ott elköltve osztrák posztóért, osztrák selyemkendőért, osztrák kelméért.

A Csongrádi kereskedők tudják, hogy mily nagy kár ez s épen azért dicséret illeti meg őket, hogy lapunkban közölt felszólításunk általános helyesléssel találkozott, sőt magánuton lépéseket tettek ez ügyben.

Igy aztán Rosenberg Ede elnök urhoz már egy szalmakalap gyár létesítése iránt érkezett egy megkeresés, mely így hangzik:

Rosenberg Ede urnak

Csongrád.

Csongrád város hatósága pályázatot irt ki egy az ottani piac területén létesítendő és általa szubvencionálandó szalmakalap-gyárra. Erre vonatkozólag egy üzletfelünk fölkért bennünket, tudnók meg számára ezen pályázat pontos föltételeit, továbbá, hogy ez ügyben kihez kell fordulni, illetve egy esetleges ajánlatot minő címre benyújtani. Bátorkodunk tehát Uraságod szívessegét ez irányban igénybe venni, kérve önt, hogy a szükséges fölvilágosításokat velünk közölni sziveskedjék és előre is köszönetet mondva fáradozásáért, maradunk viszontszolgálatra készen, tisztelettel:

Kanitz Ignác és fiai.

Utána jártunk a dolognak és a tényállás a következő:

Az állam évente 4 millió koronával segélyezi a gyáripari vállalkozásokat, tehát állami támogatást is fog kapni a gyár. A város előjárósága feltétlen fogja támogatni, ingyen telek, esetleg ingyen helyiség és adóelengedés kedvezményével.

Előnye lennének a gyárnak, hogy évente foglalkoztatva egy 30—40 asszonyt, leányt, jó kereset forrást nyújt az nekik, nem ugy mint a dohánybevaltó hivatal. Még nagyobb előnye lenne, hogy Csongrád megösmelkedye azzal az elvvel, miszerint lehet, (lehet! csak nem kell ostobának lenni és kinevetni az ilyen törekvéseket) a magyar városokban is gyáripart teremteni. S ha a rosztalaju Angliában, Norvégiában, Dániában, sőt Oroszországban is tudtak virágozó gyáripart teremteni, sokkal könnyebben lehetne a Kanaánhoz hasonló magyar földön magyar gyáripart teremteni, hiszen a magyar népnel tanulékonyabb — (de elhagyottabb) népet nem mutat fel egyetlen kultur állam sem. A Csongrádi kereskedők tehát derék dolgot cselekednek, mikor megkezdik a mozgalmat ebben az irányban s ma délután értekezletet tartanak ebben az irányban.

Remélhetőleg Dr. Keller Gyula háziipari földmívelésügyi miniszteri meghatalmazott, sőt talán Dr. Kovács Gyula keresk. miniszteri tanácsos, a kereskedelmi Múzeum igazgatója is ellátogatnának Csongrádra, hogy támogassák a kereskedők hazafias kezdeményezését Csongrádnak felvirágoztatása céljából. Csak előre! Newyork ez előtt 150 évvel kisebb, szegényebb volt Csongrádnál és a kereskedők, iparosok és

jó előjárók a világ legnagyobb, leggazdagabb városává tették.

Botorság volna hasonló eredményre gondolni, hanem az valóban együgyűség lenne, ha valaki tagadni merné, hogy a Tisza—Duna csatorna gócpontján álló Csongrád az ország egyik legnagyobb, leggazdagabb kereskedő városa lehetne!

— A Szentesi dalos kör Csongrádon.

Goda István vendéglős a szentesi uri dalos kört meghívta, hogy viszonzózzák azt a látogatást, a melyet a Csongrádi műkedvelő és dalos kör tett Szentesen a mult évben, mert többen óhajtják hallani a szentesiek kitűnő dalos körét. A jövő hét vasárnapján (jul. 2-án tehát) itt lesznek este a szentesiek és a »Magyar Király« szálló kerthelyiségében alkalmunk lesz dalaikban gyönyörködni.

— Kivándorló százek. Ami egyik embernek gyilkoló kés, az a másik embernek kenyérvágókés. Ami egyik községnek adóprés, nyuzó eszköz, az a másik községnek jövedelmi forrás lehet. Így van ez a tüztöltés és tüzbiztosítással. Csongrád régen, mikor még város volt, maga kezelte a tüzbiztosítást és ebből évente nagy jövedelmet húzott, ugy hogy a polgárok önkéntes munkája folytán egy fillérbe sem került a városnak Most ellenben a tüzbiztosítási díjak címén kivándorol évente legalább 100 ezer korona a községből s pótdadó utján 6—7 ezer koronát présel ki a község pénztárából, holott van most is önkéntes tüztöltőség. Hát mindezeket csak azért említjük fel, hogy hírül adjuk, miszerint Csanytelek és Tömörkény község lakossága a tüzbiztosítást házilag akarja kezelni, hogy a pénz ott maradjon náluk, hiszen olyan távol állanak a házaik egymástól, hogy ott nagyobb szerencsétlenség nem történhet, mint az, hogy tüzbiztosítási díjakban kidobják pénzüket idegen bankokba.

A tüzbiztosítást Varga Mihály apátplébános Csanyteleken szövetkezeti alapon rövid idő alatt létre is hozza: mert általános óhaj, hogy ez megvalósuljon. Tömörkényen pedig Keviczky Sándor jegyző ur még üdvösebb alakokban akarja létesíteni a tüzbiztosítást oly módon ugyanis, hogy a községé adjon a jövedelem, ugymint az Csongrádon volt azelőtt évtizedekkel, vagyis egy községi tüztöltő és községi takarékpénztárt óhajt létesíteni, amelynek jövedelmével a pótdadónak nagy arányát fedezni lehet majd, ugy hogy 30—30 percentre le szállíthatják majd a pótdadót a mostani 70—80 percentreől.

— Okvetetlenkedés. A f. hó 23-án végbement megyei bizottsági tagok választásánál olyan »szavazó-lap« került ismét a forgalomba, a melven Forgó Gergely, dr. Dékány Béla., Forgó G. László, Szép József, Boda Márton és Bagossy József nevei szerepeltek. Természetes, hogy ez a liszta az ellenzéki lisztával szemben teljesen elbukott. Mi egyáltalában nem értjük azt az erőlködést, melyet egy bizonyos csoport elkövet azzal, hogy mindeféle megbízás nélkül bele megy a választási küzdelmekbe, sőt mi több a fent említett lisztán előforduló nevek tulajdonosait meg se kérdezték, hogy vajjon hajlandók-e elfogadni a jelöltséget. Hát azok a minden áron korteskedni akaró t. polgártársaink jegyezzék meg, hogy ilyen áramlattal szemben, mint aminő a mostani 48-as politikai áramlat, felvenni a harcot nemcsak hiábavaló fáradság, hanem ésszerűtlenség is. Mert ha azok a t. urak jóra fordítják az ország és közönség sorsát, hát akkor csak elismeréssel adózunk nekik, ellenben ha semmitsem képesek keresztülni, hát akkor rövid idő alatt ugy is lejárják magukat. Különben a helyzet ma olyan, hogy mindenkinek, még a legmegrögzöttebb kormánypártinak is ellenzékieknek kell lenni. Ha a válság elmúlik, majd elfoglalhatja mindeaki a maga helyét és akkor ismét szembe állhatunk egymással.

Teljesen ártalmatlan arcszépítőszert a „Kamilla krém.” Hatása bámulatos. Ára 1 kora. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Meváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában Csongrádon. (Hasonnemű de értékelten készítményektől óvakodjunk.)

— Az „Idegen gyermek“ című tárca közleményünket térszűke miatt jövő szd-munkban közöljük.

— A csongrádi állami polg. leányiskola ma, június 25-én d. e. 10 órakor az iskola tornacsarnokában záróünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. »Hymnus«. Éneklük a növendékek. 2. Igazgató éves jelentése az 1904—905. tanév eseményeiről. 3. »Diákpanasz«. Szavalja: Faragó Margit. 4. »János vitéz« (részlet). Éneklük a tanulók. 5. »Tarka madár«. Szavalja: Weisz Erzsébet. 6. »Éji látogatás«. Szavalja: Sövényházy Julianna, zongorán kíséri: Szokoló Mária. 7. »Kék nefelejts«. Éneklük a növendékek. 8. »Utolsó vágy«. Szavalja: Turcsányi Erzsébet. 9. Bucus beszéd, mondja: Gyovai Mária. 10. »Bucus az iskolától«. Éneklük a tanulók. 11. Jutalmak kiosztása. 12. »Rákóci induló«. Éneklük a tanulók.

— Tejszövegetés és gyümölcstértékesítés. A csanyteleki és tömörkényi gazdák körében erős mozgalom indult meg az iránt, hogy tejszövegetés létesítsék és a gyümölcstermelés nagyobb lendületet nyerjen.

E tárgyban György Endre minisztert, Molnár István gyümölcstermelési kormánybiztost, valamint Szarban tejszövegetés országos felügyelőt küldöttség útján fogják felkérni az állami támogatás céljából a két község Varga Mihály plebános és Keviczky Sándor jegyző urak vezetésével meg fog felutazni, Csongrád község elöljáróságának jó példáját tehát a többi községek is követik s valóban ideje lenne, hogy a város megismételje ama kísérletét, hogy itt ismételje, ama kísérletét, hogy itt is létesítsen egy 100 holdas gyümölcsöst.

— Rétöntözés. Almássy Faragó Sándor kutsináló azt az ajánlatot tette a városnak, hogy ő hajlandó lenne a bokrosi legelő és bökényi földek öntözésére ártézi kutakat furni, mint azt Tallián Béla miniszter birtokán tette, ahol 500 frtért egy víz felfogó medenczét építettek s onnét öntözik az ezer holdas rétet amely oly nagy széna termés ad azóta, hogy mindjárt első évben többszörösen kifizette magát az öntöző csatorna építése. Ha a bokrosi legelőt is öntöznék, akkor az öntöző medence ártézi kutjai bele kerülne 4 ezer 5000 forintot, de ezután 4-szer lehetne dus fűtermést kaszálni.

— Tűz. A f. hó 18-án éjjel 11 órakor Sebők Lajos sugár-utcai háza ismeretlen okból kigyulladt és leégett.

— Balog Józsa cimbalom művésznünk haza érkezett és ma a »Magyar Király« szálloda diszkertjében hangversenyt rendez. Ajánljuk a közkedvelt művészt t. közönségünk figyelmébe.

— Ártézi fürdő. A helybeli gőz- és kádfürdő tulajdonosai a közönség több oldalról jövő óhajának eleget teendő, a nvári hónapok alatt (már a mai vasárnaptól kezdve) szeptember végéig ünnep- és vasárnap egész napon át gőzfürdőjüket mint 22 R. fok hőmérsékű ártézi fürdőt (zuhanyhasználat) bocsátják a közönség rendelkezésére és pedig délelőtt a nőknek, délután a férfiaknak 50 fillér díj mellett ruhával és lepedővel együtt. — A kádfürdők ugyanekkor szintén egész napon át a rendes 80 fillér díj mellett úgy nők, mint férfiak által használhatók. — A gőzfürdő-rend egyebekben ezután is marad a régi. — Ünnep- és vasárnap délután a fürdőkerti vendéglőben az I. zenekar játszik.

— Tömeges betörések. A hét folyamán ismeretlen tettes kileste több helyen, hogy a házbéliek mikor távoznak hazulról, hogy minél kényelmesebben és nyugodtabban betörhessen. Betörték vagy négy helyen. A nyomozás érdekében részleteket nem közlünk, majd annak idején, ha a nyomozások teljes eredményre vezetnek.

— Egy igaz férfi meg három disznó. Ha nem is az operenciás tengeren túl, az az üveghegyeken is innen, de ott, a hol a kis malac túr, Csongrád város egy utszéli árkanak posványában érdekes társaságra bukkant a múlt hét egy hajnalán a rendőrség. A puha sárban egy jókedvű atyafi szunnyadt és mellette, hely meghatározásunk igazolásaképp 3 disznó élvezte e nedves paradicsomot. Am a rendőr gunyas arkangyal megirigyelte e bohémeket és bekísérte őket a község házára. Előll ballagott álmos idővel a beborozott igaz férfi, mellette a három sértés nagyokat rőfögve, mert a dolgot sértésnek vette. Mint értünk, a kaland két lábú hősének az a kedvenc nótája: Arok, arok, magas arok.

— Hölgyeket és férfiakat egyaránt érdekel. Hogy a Balkányi-féle Kamilla crème egyedüli biztos szer széplő, másfolt, pattanások, bőrvörösség és egyáltalában mindennemű tisztálanság ellen, azt mindennap érkező elismerő levelek bizonyítják.

Egy tégely Kamilla crème 1 korona.
Egy darab Kamilla szappan 50 fillér.
Egy üveg Kamilla hajszesz 1 korona.

Egy doboz Kamilla hölgypor (3 színben) 1 korona leírás vagy használati utasítás mellékelve. — Kapható és postán megrendelhető: Balkányi Lajos a „Megváltó“-hoz címzett gyógyszer-tárában Csongrádon. (Sztivák-tér)

Eredeti levelek, hiteles másolatok:

Tek. Gyógyszerész ur!

Már igen sok szépitőszert használtam, tehát már jártas is vagyok ezen dolgokban és így bátran megírom, hogy a Kamilla hajszesz a hajhullásnál megfizethetetlen. A Kamilla crème az ember arcáról és

kezeről úgy viszi le a szeplőt, foltokat és oly bárony stnavá varázsolja, hogy az csoda.

Általam nagyon sok megrendelést fog kapni, mert tudják, hogy öntől hozatom a Kamilla hajszesz és Kamilla crémet. Utánvétel mellett küldjön még 1 tégely Kamilla crémet és egy darab Kamilla szappant is. Üdvözlő:

K. B.-né.

Nyilttér.*

*E rovatban közlöttékért felelősdégt nem vállal a Szerk.

A f. hó 21-iki községi képviselőválasztásnál mint önjelölt felléptem, miután a viszonyok arra kényszerítettek, hogy ez által nyilvánosan rosszalásom fejezzem ki a helybeli 48-as kör vezetői által intézett személyek ellen irányuló támadások felett, minek következtében azonnal aki is a legképtelenebb támadásban részesültem és a mi a fő, a saját házamban, a hol már több mint egy éve ingyen fizetés nélkül lármaznak. A támadást viszonzásul szükségesnek tartom kijelenteni, hogy nem vitt reá lelkiismeretem oly vezetői jelöléseinek támogatására, akik ellen jegyzést tettem mint a kereskedőknél szokás.

Régóta látom, hogy Rázsonyi és Szarka urak is csak a maguk javáért beszélnek és csak a ki nekik tetszik vagy pl. az elnök ur megválasztását forszirozzák, de ne higgyék, hogy rövidesen nem jön el az idő, a mikor majd a szeg kilátszik a zsákból — és az igazság ki fog tűnni.

Ne higgye senki, hogy Rázsonyi urnak kárjára van jelenleg a politikája, de azért még ki fog majd tűnni, hogy ő milyen 48-as, azt hiszem, én részemről rövid alatt bizonyára áldoztam érte annyit, mint ő. Sokat lehetne mondani, de azt hiszem, soknak nem is kell magyarul, majd ha elérkezik az idő, hogy az újabb 48-as kört megalakítjuk, erős ellenfélre találunk, legyenek nyugodtan.

Tisztelettel:

Kaszánitzky István.

Felelős szerkesztő: Éder János.

Társzerkesztő: Holló Adolf.

Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

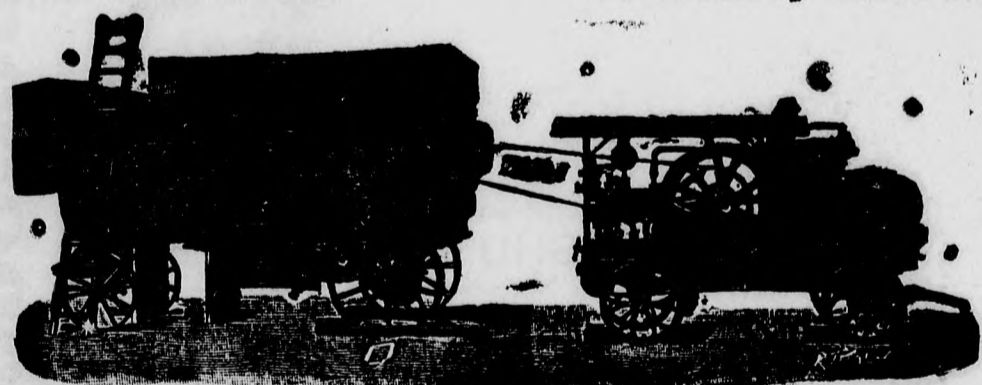
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezeti} Benzin- és szivó-gőzmotorokat ^{2-50 lóerőig.}

Benzinmotoroscséplőkészletek

Leosóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M. féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

A radio-activ

Schmidhauer-féle

Igmándi

Karlsbadi és Marienbadi gyógymód meglepően gyors és sikeres helyettesítő — Az első magyar ásványvíz, amelyben RADIUM fedeztetett fel. Gyóejerey rendkívüli. — Kapható mindenütt kis és nagy üvegben. Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban,

késérűvíz, reggelenként fél pohárra használva, jelenleg a legjobb természetes gyomor-, bél- és vértisztító, mint ivó kúra a